16 PRIEDAS

REAGAVIMO ALGORITMAI ORO PAVOJAUS ATVEJU

PASIRENGIMAS GALIMAI GRĖSMEI (PREVENCINĖ VEIKLA IKI PAVOJAUS PASKELBIMO)

Numatoma priemonė	Vykdymo algoritmas (veiksmai)
Pasirengimas informacijos keitimuisi	- Atsakingi darbuotojai sudaro ir savo telefonuose išsaugo, bei periodiškai atnaujina sau pavaldžių darbuotojų telefono numerius. - Pagal galimybes sukuriama vidinė socialinių medijų, ar kito panašaus pobūdžio programėlių, grupė, kurioje galima greitai, visiems darbuotojams vienu metu perduoti nurodymus, keistis informacija. - Instruktuojami darbuotojai komunikacijos principų seka, interneto naudojimo galimybėmis bei funkcijomis, duodamas nurodymas komunikacinių priemonių pranešimų garsus laikyti įjungtus. - Nagrinėjamas ir pagal galimybes diegiamas vidinis ryšys – intranetas. - Nustatomas reikiamas garsintuvų (megafonų) skaičius, numatoma stacionari jų buvimo vieta, už panaudojimą atsakingi asmenys. - Periodiškai tikrinama interneto tiekimo sistemą (modemai, kitą technika), jei yra galimybė, numatomas elektros buferis (pvz.: upsai).
Materialinių išteklių rezervo užtikrinimas	- Periodiškai atnaujinamas turimo vandens buteliuose kiekis (keičiamas vanduo). - Priedangos ir saugiose vietose sudaromos galimybės tiekti vandenį iš centralizuotos sistemos ir įsigyjamos / periodiškai patikrinamos tam tikslui reikalingos priemonės (pvz.: papildomos žarnos, pajungimo mazgai / jungtys, čiaupai). - Periodiškai tikrinama vaistinėlių sudėtis, paskiriami atsakingi asmenys, kurie turi paimti jas „Oro pavojaus“ metu. - Periodiškai pakraunami žibintuvėliai, arba juose keičiami elementai, bei paskiriami atsakingi asmenys, kurie turi paimti juos „Oro pavojaus“ metu. - Pagal nustatytas patalpų apsaugos priemones įsigyjamas reikiamas kiekis plėvelės, faneros / OSB lakštų. - Numatomi baldai, kurie yra tinkami langų ir kitų vietų apsaugojimui, bei paskiriami atsakingi asmenys, kurie vykdys apsaugos procesą. - Inventorizuojamos kitos priemonės - sporto čiužiniai ar kilimėliai, stori audiniai, bei paskiriami atsakingi asmenys už jų paėmimą ir panaudojimą.
Priedangos patalpų žymėjimas	- Darbuotojai periodiškai instruktuojami (supažindinami) su priedangos ir saugių patalpų išdėstymu ir numatytomis apsaugos vietomis. - Periodiškai peržiūrimas patalpų žymėjimas.
Priedangos patalpų parengimas	- Prevenciškai atliekama apžiūra, ar neatsirado nereikalingų daiktų, kliuvinių ar pažeidimų. - Aprūpinama reikiamų inventoriumi tinkamai žmonių apsaugai. -Jei priedangos patalpose yra aukščių skirtumai, pasirūpinama jų žymėjimu, jei reikalinga perlipimo/užlipimo priemonėmis. - Paruošiami daiktai esamų langų ir durų užkardos įgyvendinimui. - Patikrinama, kurie langai turi roletus / žaliuzes.
Vėdinimo procesų užtikrinimas	- Periodiškai tikrinama vedinimo sistemų, ventiliacijos angų būklė (užterštumas).

	- Nustatomos papildomos oro patekimo galimybės (skersvėjo sudarymas) ir pasirūpinama jų apsaugos priemonėmis. - Papildomai įsigyjama, arba paskirstomi esami oro ventiliatoriai, numatomos jų pastatymo vietos ir pajungimo galimybės.

SIGNALŲ REIKŠMĖS ORO PAVOJAUS METU

Pavojaus lygis	Reikšmė
GELTONA	**Pavojaus lygis – „Tikėtinas pavojus”**. Pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra. Išlikti ramiems, nusimatyti artimiausią priedangą / saugią patalpą, paruošti žmones ir stebėti oficialią informaciją. Signalo galiojimo laikas nuo kelių minučių iki kelių valandų.
RAUDONA	**Pavojaus lygis – „Oro pavojus“** Nulinė delsa. Privaloma kuo skubiau visus žmones perkelti į priedangos, arba kitas saugias patalpas. Signalo galiojimo laikas nuo kelių minučių iki kelių valandų.
BALTA	**Pavojaus lygis – „ Oro pavojus atšauktas “**. Reiškia, kad grėsmė praėjo ir grįžtama prie kasdieninės veiklos. Signalo galiojimo laikas – baigtinis procesas.

PATALPŲ IR PASTATO PARUOŠIMAS

Reagavimo laikas (kada vykdoma)	Paruošimo procesas (Kas atliekama)
Iki pavojaus (prevencinė veikla)	- Kaupiamas ir priedangos patalpose (kitose saugiose patalpose) paskirstomas ir saugomas lipnios juostos rezervas. - Numatomos priemonės esančios patalpose, kuriomis būtų galima uždengti/apsaugoti langus. - Paruošiami turimi oro ventiliatoriai. Jeigu jie naudojami kasdieninėje veikloje, priskiriamos atsakomybės, kas juos paims skelbiamo pavojaus metu. - Paruošiamas vandens tiekimas priedangos arba saugiose patalpose (artimiausi vandens čiaupai, orinimo sklendės ir panašiai, per kuriuos būtų galima prisileisti vandens. - Paruošiamos ir saugomos vienkartinės stiklinės. - Sužymimi visi langai, kurie yra priedangos / saugiose patalpose, kurie turi būti uždengiami / apsaugomi pirmiausia.
Geltonas pavojus	- Patalpose, kuriose yra vykdoma veikla uždengiami roletai, uždaromos žaliuzės. - Surenkami ir paruošiami patalpoje esantys materialiniai ištekliai (vaistinėlės, oro ventiliatoriai).

	- Iš elektros tinklo išjungiami nenaudojami elektros prietaisai (ištraukiamos prietaisų jungtys, išjungiami saugikliai, jei yra prietaisų, kurie prijungti stacionariai). - Išjungiamas perteklinis elektros apšvietimas (paliekami tie elektros prietaisai, kurie apšviečia patalpą, kad būtų galima įžiūrėti daiktus, matyti kur evakuotis). - Paliekamas įjungtas tinklo maršrutizatorius (interneto prieiga); - Apklijuojami patalpos, kurioje numatyta žmonių apsauga, langai. Tam panaudojama lipni juosta. Langas klijuojamas „X“ arba „*“ formatu.
Raudonas pavojus	- Jei priedangos, ar saugioje patalpoje yra papildomų priemonių (plakatai, pakabinamos lentos, plastiko maišai ir t.t.) jie klijuojami ant lango tvirtinimui panaudojant lipnią juostą. - Centrinė šildymo sistema lieka tokioje pat stadijoje, kaip ir iki pavojaus paskelbimo. - Papildomos rekuperavimo, vėdinimo sistemos, esant galimybei, turi būti orientuotos į priedangos ir saugias patalpas. Jeigu saugu likusias sistemas rekomenduojama išjungti/ uždaryti. - Daiktai esantys patalpoje, esant tam tikrai situacijai, panaudojami kaip priedanga. Jei patalpoje yra stalų – juos galima apversti. Tai bus papildoma „užuovėja“. - Patalpoje esant mažiems langams - jie pradaromi, siekiant sukurti oro cirkuliaciją, tačiau papildomai apsaugomi – uždengiami. - Daiktai naudojami uždengti langus (spintos, stalai ir pan.) papildomai pritvirtinami ir sudaromas reikiamas atstumas iki esančių žmonių. - Visos kitos turimos ir naudojamas apsaugos priemonės tvirtinamos taip, kad priemonės nekristų ant žmonių. Sunkūs daiktai remiami tik stabiliai. - Negali būti apkraunamos durys, praėjimai, elektros skydinės, gesintuvai, ventiliacijos angos.

INFORMACIJOS APIE ORO PAVOJŲ GAVIMAS IR KOMUNIKAVIMAS

Informacijos tipas	Aprašymas
Išorinis signalas	- Sirenos (3 min. kaukimas „Dėmesio visiems“). - Pranešimai į mobiliuosius telefonus (GPIS). - LRT radijas/televizija. - Papildomos gyventojų informavimo programėlės.
Vidinė komunikacija	- Informacija įstaigos viduje antrinama pasitelkiant komunikaciją mobiliaisiais telefonais (Administracija → Pedagogai, darbuotojai → Ugdytiniai ir lankytojai) - Kontaktiniu būdu informaciją perduoda pasiuntiniai, kuriems yra priskiriama tam tikra pastato dalis (Pasiuntinys → Pastato dalis → Pedagogai, darbuotojai → Ugdytiniai ir lankytojai). - Panaudojant garsintuvus (Atsakingas asmuo → Megafonas → Pastate esantys žmonės).

Svarbu:

- Atsakingų asmenų mobiliųjų telefonų prietaisuose turi būti surašyti pavaldžių darbuotojų kontaktiniai telefonai.
- Darbuotojų asmeniniai / darbo telefonai turi būti įjungti ir laikomi prie savęs.
- Įstaigos laidiniai telefonai naudojami perduoti informaciją ir palaikyti ryšį su specialiosiomis tarnybomis (naudojama tais atvejais, kada nėra mobiliojo ryšio).
- Garsintuvai (megafonai) laikomi administracijos (atsakingų asmenų) patalpose, turi būti pakrauti, arba su veikiančiomis baterijomis.

TĖVŲ INFORMAVIMO SCHEMA

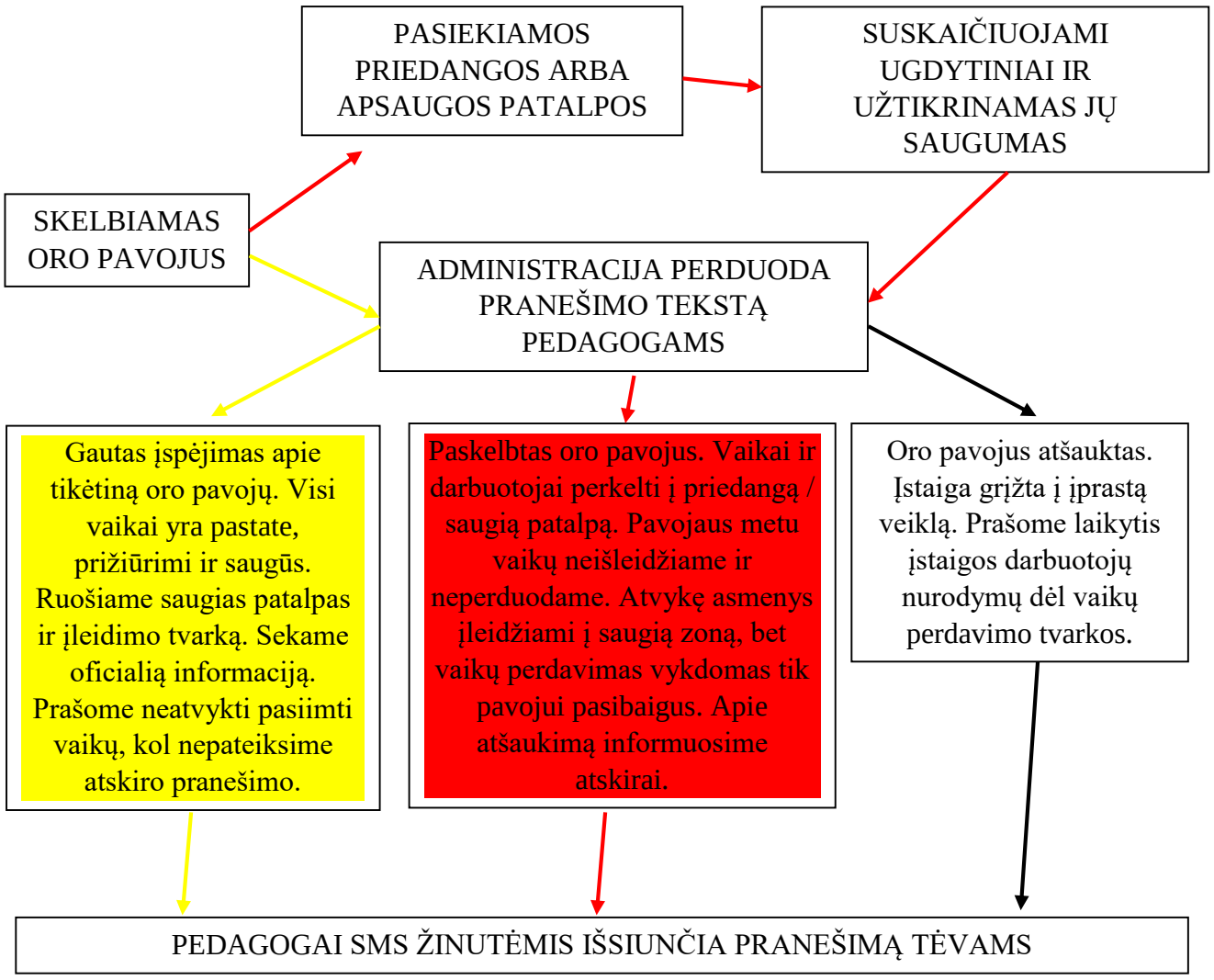

PRIEDANGOS (SAUGIŲ PATALPŲ) IŠDĖSTYMAS

Rūsio/pirmo aukšto skirstymas:

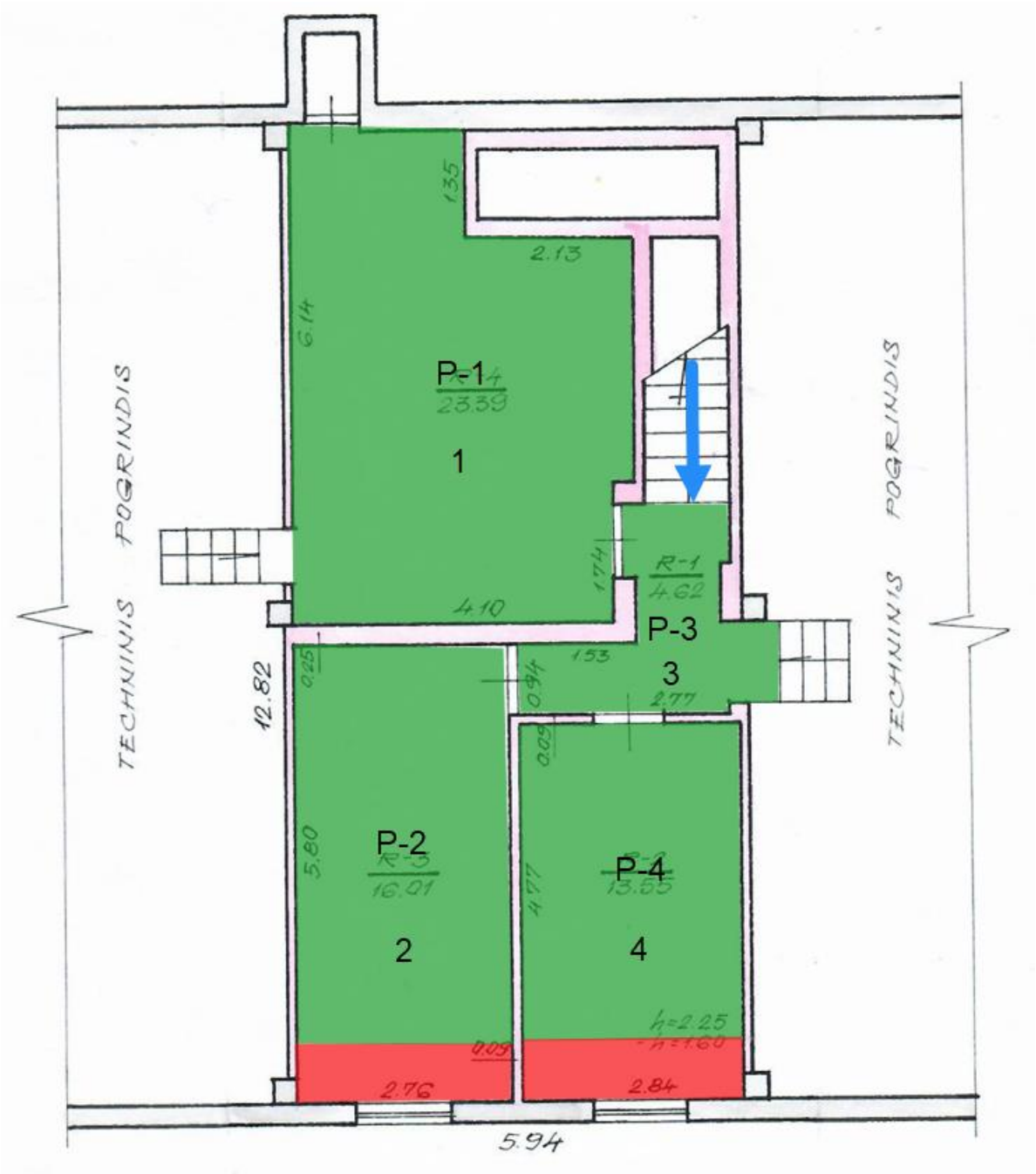

	Žmonių judėjimo keliai. Paliekamas 50 cm tarpas žmonių praėjimui, materialinių vertybių paskirstymui, ir oro cirkuliacijai
	Paliekamas 1m atstumas nuo langų.
	Žmonių apsaugos zonos, kuriose paskirstomas visas esamas srautas.
	Zonos skirtos pašaliniams asmenims, atvykusiems į priedangą.
P-1	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 23 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 38 (1 grupė iki 20 žmonių + 18 kitų asmenų)
P-2	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 13 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 21 (1 grupė iki 20 žmonių + 1 kitas asmuo)
P-3	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 4 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 6 (6 kiti asmenys)
P-4	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 10 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 16 (16 kiti asmenys)
P-5	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 26 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 43 (2 grupės iki 20 žmonių + 3 kiti asmenys)
P-6	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 21 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 35 (1 grupė iki 20 žmonių + 15 kitų asmenų)
P-7	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 9 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 15 (15 kiti asmenys)
P-8	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 7 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 11 (11 kiti asmenys)

P-9	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 4 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 6 (6 kiti asmenys)
P-10	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 4 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 6 (6 kiti asmenys)
P-11	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 16 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 26 (1 grupė iki 20 žmonių + 6 kiti asmenys)
P-12	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 28 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 46 (2 grupės iki 20 žmonių + 6 kiti asmenys)
P-13	Zonos plotas skirtas žmonių apsaugai – 4 m^2 Talpinamas žmonių skaičius iki 6 (6 kiti asmenys)

Maksimalus talpinamų žmonių skaičius apskaičiuojamas vertinant vaikų amžių, galimus paskirstymus, sudarant oro cirkuliacijos galimybes ir laiką praleidžiamą patalpose. Vienam žmogui (neįskaičiuojant bendrų judėjimo teritorijų) skiriama 0,6 m^2.

Vietos numeris	**Nukreipiama klasė, kabinetas ar kitas srautas**
1	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
2	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
3	**_____** kiti asmenys ir darbuotojai
4	**_____** kiti asmenys ir darbuotojai
5	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
6	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
7	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
8	**_____** kiti asmenys ir darbuotojai
9	**_____** kiti asmenys ir darbuotojai
10	**_____** kiti asmenys ir darbuotojai
11	**_____** kiti asmenys ir darbuotojai
12	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
13	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
14	_____ grupė, ugdytiniai + darbuotojai + atvykę tėvai
15	**_____** kiti asmenys ir darbuotojai

JUDĖJIMAS Į KITAS PATALPAS NENUMATYTO INCIDENTO METU

Ši priedo dalis taikoma kai fiksuojamas:

- **Fizinis patalpos pažeidimas:** griūtis, stiklo dužimas, tiesioginis pataikymas į pastato dalį.
- **Gaisras arba uždūminimas:** dūmų ar degėsių kvapo atsiradimas priedangos patalpose.
- **Komunikacijų avarija:** trūkęs karšto vandens vamzdynas, nuotėkis ar kiti pavojai priedangoje ar saugioje patalpoje.

Veiksmų eiga ir atsakomybės incidento metu:

Funkcija	Aprašymas
Incidento fiksavimas ir skubus sprendimų priėmimas	Patalpoje esantis atsakingas darbuotojas (pedagogas arba registratorius), įvertinęs tiesioginį pavojų gyvybei ir sveikatai, priima žaibišką sprendimą evakuoti žmonės iš priedangos ar saugios patalpos. **Laukti direktoriaus leidimo nereikia, jei delsimas gresia gyvybei.**
Vadovybės ir kitų zonų informavimas	Naudojant mobilųjį ryšį arba pasiuntinius, skubiai pranešama Administracijai (Direktoriui / Pavaduotojams): „Zona P-[X] pažeista, pradedame evakuaciją į alternatyvią vietą“. Kaimyninės zonos įspėjamos užverti duris, jei plinta dūmai.
Srautų paruošimas ir daiktų palikimas	Pedagogai duoda trumpą ir aiškią komandą vaikams skubiai stoti į eilę (susikibti poromis). Visi žaislai ir asmeniniai daiktai paliekami grupėje, su savimi galima pasiimti tik vandens gertuves (jei jos yra lengvai pasiekiamos). Jei patalpoje ar koridoriuje pastebimi dūmai, darbuotojai padeda vaikams užsidengti burną bei nosį drabužėliu (pavyzdžiui, megztinio apykakle) ir moko bei lydi juos judėti pasilenkus arčiau grindų.
Srautų koordinatoriaus įsijungimas	Srautų koordinatorius skubiai užtikrina, kad evakuacijos kelias (koridoriai, tarpinės durys) būtų laisvas, o judėjimo kryptis nesusikirstų su kitų grupių vietomis. Jis fiziškai nurodo kelią į laisvą / saugią rezervinę zoną.
Perskaičiavimas naujoje vietoje	Pasiekus alternatyvią patalpą, pedagogai ir registratoriai nedelsiant iš naujo perskaičiuoja ugdytinius / pašalinius asmenis pagal sąrašus. Duomenys apie sėkmingą persikėlimą ir tikslų žmonių skaičių perduodami Direktoriui / Pavaduotojams.

Alternatyvios priedangos statinių vietos šalia įstaigos teritorijos:

Adresas	Patalpa	Talpinamas žmonių skaičius
Žeimių g. 17	Jonavos baseinas	240
Žeimių g. 17	Jonavos sporto centras	307
Žeimių g. 13	Jonavos rajono savivaldybės administracija	443

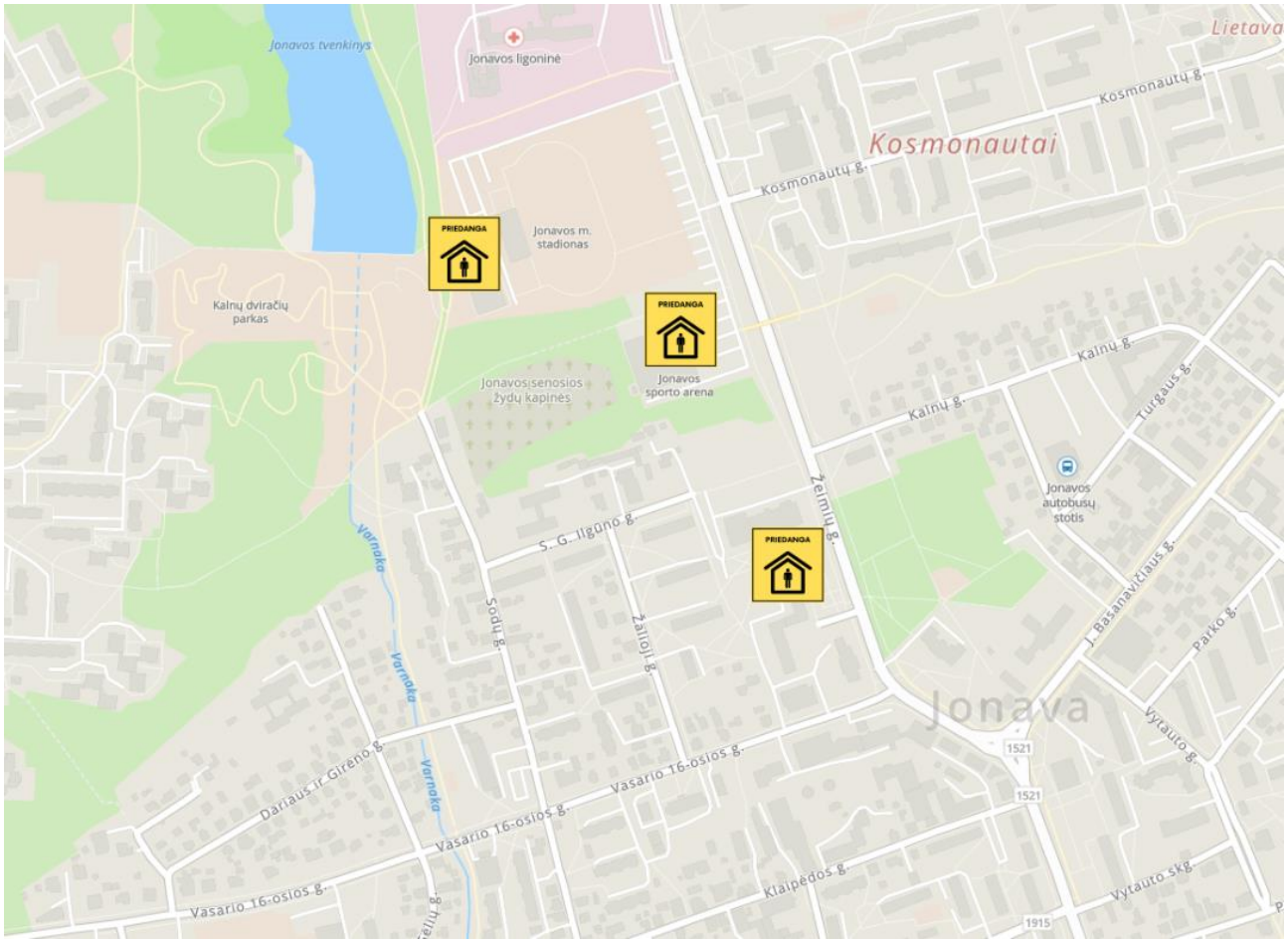

ATSAKOMYBIŲ PASISKIRSTYMAS

	GELTONAS PAVOJUS	RAUDONAS PAVOJUS
Direktorius	- Priima oficialią informaciją. - Sušaukiami atsakingi asmenys. - Priima sprendimą dėl įstaigos darbo režimo keitimo (parengtis). - Užtikrina, kad visi darbuotojai būtų informuoti apie padidėjusią grėsmę.	- Duoda nurodymą skelbti pavojaus signalą įstaigoje (sirena, skambučiai, balso pranešimas). - Koordinuoja grupių judėjimą, kad koridoriuose nesusidarytų spūstys. - Atsižvelgiant į situaciją duoda papildomus nurodymus darbuotojams. - Priima informaciją apie apsaugotus žmones. - Organizuoja pašalinių asmenų priėmimą ir nukreipimą (paveda atsakomybes kitiems darbuotojams, nurodo tinkamas patalpas).
Ūkvedys	- Patikrina priedangos ir saugių patalpų būklę ir laisvą patekimą. - Patikrina atsarginius išėjimus, evakuacinius kelius (ar neužkrauti).	- Koordinuoja grupių judėjimą, kad koridoriuose nesusidarytų spūstys. - Organizuoja reikiamų materialinių vertybių paėmimą. - Skirsto žmonės priedangos ir saugiose patalpose.

	- Perduoda pavaldiems darbuotojams informaciją apie padidėjusią grėsmę.	- Organizuoja oro cirkuliaciją (pradaro esančius langus, duris, pajungia turimus oro ventiliatorius). - Užtikrina pašalinių asmenų paskirstymą (ugdytinių tėvus nukreipia prie vaiko grupės, kitus asmenis į atskirą patalpą).
Direktoriaus pavaduotojas ugdymui	- Užtikrina, kad pedagogai turėtų tikslius ugdytinių sąrašus. - Sustabdo bet kokias veiklas už Įstaigos ribų.	- Koordinuoja grupių judėjimą, kad koridoriuose nesusidarytų spūstys. - Renka informaciją iš pedagogų apie sėkmingai evakuotų / apsaugotų ugdytinių skaičių. - Užtikrina, kad neliktų užmirštų ugdytinių grupėse ar sporto salėse. - Skirsto žmonės priedangos ir saugiose patalpose. - Padeda organizuoti veiklas, užimtumą ir panikos mažinimą.
Sekretorė/raštinės vedėja	- Padeda koordinuoti vidinę informacijos sklaidą darbuotojams.	- Pasiima nešiojamąjį kompiuterį / ryšio priemones. - Evakuojasi kartu su administracija į saugią vietą ir lieka pasiekiama ryšiui palaikyti. - Padeda organizuoti veiklas, užimtumą ir panikos mažinimą.
Pedagogai	- Tęsia ugdymą, tačiau instruktuoja ugdytinius, kaip elgtis pavojaus atveju. - Patikrina esamų ugdytinių skaičių. - Užtikrina ramybę grupėje. - Nurodo ugdytiniams pasiruošti turimas gertuves, kurias reikės pasiimti su savimi. - Kai kuriais atvejais ugdytiniams nurodoma pasiimti mobiliuosius telefonus. - Teikiama rekomendacija, kad visi kiti asmeniniai daiktai turi likti grupėje.	- Nutraukia ugdymą, paima ugdytinių sąrašą ir organizuotai (be panikos) veda grupę į priedangą arba saugią pastato vietą. - Pasiekus numatytą patalpą juda į priskirtą zoną. - Saugioje vietoje nedelsiant peržiūri ugdytinių sąrašą, suskaičiuoja vaikus ir praneša vadovybei (pavaduotojui), ar visi vietoje. - Būna su ugdytiniais, juos ramina, kontroliuoja, kad niekas neatsiskirtų. - Vykdo užimtumo veiklas. - Prireikus dalyvauja suteikiant pirmąją pagalbą (gaivinimą).

Kitas personalas	- Pasiruošia saugiai išjungti gamybinius įrenginius (dujas, elektrą). - Pasiruošia vykdyti duotų nurodymų įgyvendinimą (viešoji tvarka, patalpų apsauga ir pan.)	- Nedelsiant nutraukia visus darbus, išjungia naudojamus prietaisus. - Padeda evakuotis specialiųjų poreikių turintiems ugdytiniams. - Evakuojasi į paskirtą saugią vietą arba slėptuvę. - Jeigu reikia vykdo papildomus patalpų apsaugos darbus. - Padeda aprūpinti vandeniu ir kitomis priemonėmis patalpose esančius žmones.

VEIKSMAI GAVUS „ORO PAVOJAUS“ PRANEŠIMĄ LAISVO LAIKO/PASIVAIKŠČIOJIMO METU

GELTONAS PAVOJUS	- Duodamas nurodymas atsakingiems asmenims paimti garsintuvus (megafonus). - Skirtingose pastato vietose transliuojamas pranešimas: Dėmesio, geltonas oro pavojus. Prašome laikytis rimties. - Pedagogai turi atrakinti kabinetus, jeigu tuo metu jie yra užrakinti, pasitikti ugdytinius ir registruoti juos, vykdyti viešosios tvarkos palaikymą, raminimą ir laukti tolimesnių nurodymų. Jeigu pavojaus lygis lieka nepakitęs – pradeda ugdomąją veiklą.
RAUDONAS PAVOJUS	- Duodamas nurodymas atsakingiems asmenims paimti garsintuvus (megafonus). - Skirtingose pastato vietose transliuojamas pranešimas: „Dėmesio, įstaigoje skelbiamas raudonas oro pavojus. Visų grupių darbuotojus prašome skubiai ir ramiai palydėti ugdytinius į priedangą (saugias patalpas). Išlikite ramūs ir saugokite vaikus.“ - Koridoriuose ir laiptinėse budintys darbuotojai reguliuoja grupių judėjimo srautus, padeda pedagogams saugiai vesti mažuosius laiptais, užkerta kelią spūstims ir užtikrina, kad visos grupės sklandžiai pasiektų priedangą. - Paskirti atsakingi darbuotojai skubiai patikrina visas bendrąsias erdves ir „akląsias zonas“: tualetus, grupių rūbines, valgyklą, muzikos / sporto salę. Radę ten esančius vaikus, juos nedelsdami patys saugiai palydi į priedangą arba perduoda jų grupės pedagogams. - Nebudintys pedagogai kartu su padėjėjais organizuotai lydi savo grupės vaikus į priedangą, tiesiai į jų grupei priskirtą zoną. Atvykę vietoje skubiai perskaičiuoja vaikus pagal sąrašą, praneša tikslų ugdytinių skaičių už civilinę saugą atsakingam asmeniui ir laukia tolesnių nurodymų. - Priedangoje grupė iškart keliauja į savo nuolatinę, iš anksto tai grupei priskirtą zoną (pvz., pagal grupės pavadinimą – „Drugeliai“,

	„Meškučiai“). Vaikai visą laiką lieka kartu su savo grupės pedagogais vienoje vietoje. - Jei pavojaus signalo metu vaikas yra ne su savo grupe (pvz., pas logopedą, sveikatos kabinete ar ką tik atvykęs su tėvais), jį lydintis darbuotojas arba tėvai skubiai veda vaiką į priedangą. Atvykus prie įėjimo, vaikas perduodamas priedangoje budinčiam darbuotojui, kuris nukreipia arba pats palydi vaiką iki jo nuolatinės grupės zonos. - Tolimesni algoritmai vykdomi pagal anksčiau nurodytą struktūrą.

PAŠALINIŲ ASMENŲ PATEKIMAS/PRIĖMIMAS

Darbuotojo funkcijos pavadinimas	Algoritmas
Pirmasis patekimo koordinatorius.	**Funkcija - įėjimo kontrolė.** Vadovaujantis veiklos vykdymo principu - jeigu pagal aukščiau šiame priede pateikiamą reagavimo algoritmą darbuotojas tuo metu neturi priskirtų funkcijų, arba jos jau yra atliktos, jis paskiriamas atsakingu už žmonių įleidimą/nukreipimą pastate. - paskirties vieta – centrinis pastato įėjimas, saugios patalpos (vieta) vadovaujantis 4-2 sienų taisykle. - 1 užduotis: atrakinti / atlaisvinti įėjimo duris. - 2 užduotis: atvykstantiems asmenims perduoti informaciją apie pastato užimtumą, galimybę patekti į patalpas. - 3 užduotis: nukreipti ateinančius žmones į įstaigos numatytas saugias patalpas (jeigu tai pašalinis asmuo) arba į zonas, kur yra saugomas vaikas (jeigu tai yra tėvas/globėjas). - 4 užduotis: kilus tiesioginiam pavojui išorėje, nedelsiant užrakinti centrines duris ir trauktis į saugią patalpą
Antrasis patekimo koordinatorius / registratorius.	**Funkcija - įėjimo kontrolė / registravimas.** Vadovaujantis veiklos vykdymo principu - jeigu pagal aukščiau šiame priede pateikiamą reagavimo algoritmą darbuotojas tuo metu neturi priskirtų funkcijų, arba jos jau yra atliktos, jis paskiriamas atsakingu už žmonių įleidimą/nukreipimą/pirminį registravimą. - paskirties vieta – centrinis pastato įėjimas, saugios patalpos (vieta) vadovaujantis 4-2 sienų taisykle. Dirba kartu su pirmuoju patekimo koordinatoriumi, nelieka vienas prie įėjimo. - 1 užduotis: atvykstantiems asmenims perduoti informaciją apie pastato užimtumą, galimybę patekti į patalpas. - 2 užduotis: nukreipti ateinančius žmones į įstaigos numatytas saugias patalpas (jeigu tai pašalinis asmuo) arba į zonas, kur yra saugomas vaikas (jeigu tai yra tėvas/globėjas). - 3 užduotis: jeigu žmonių srautai nėra dideli, saugioje vietoje, neatsitraukiant nuo pirmojo patekimo koordinatoriaus, atlikti registracijos procesą.

Srautų koordinatorius	**Funkcija – žmonių srautų paskirstymas patalpose.** Gali vykdyti kitas šiame priede nurodomas funkcijas, tačiau darbo vieta yra numatoma prie tarpinių patekimų į priedangos ir saugias patalpas. Užtikrina ryšio grandinę tarp patekimo koordinatorių ir registratorių (palaiko telefonu). - paskirties vieta – tarpinė saugi patalpa. - 1 užduotis: skirstyti žmonių srautus pagal principą – pašalinis asmuo / tėvas / globėjas ir nukreipti į reikiamas patalpas.
Pirmasis registratorius	**Funkcija – žmonių registravimas priedangos ir saugiose patalpose.** Gali vykdyti kitas šiame priede nurodomas funkcijas, kartu stebi patenkančius tėvus / globėjus, registruoja ir nukreipia į konkrečias patalpos vietas kur yra atvykusiojo vaikas. - paskirties vieta – priedangos arba saugi patalpa kur yra saugomi ugdytiniai. - 1 užduotis: protokole registruoti atvykusį tėvą / globėją, įrašant vardą, pavardę ir grupę kurioje ugdomas vaikas. - 2 užduotis: nukreipti tėvą / globėją prie grupės vietos, kurioje yra jo vaikas. - 3 užduotis: perduoti informaciją, kad tėvas / globėjas ir vaikas lieka su grupe iki pavojaus atšaukimo (kontroliuoti, kad nebūtų savavališkai pasišalinama iš patalpos). - 4 užduotis: neleisti savavališkai išsivesti vaikų iš priedangos ir saugių patalpų, fiksuoti pasirašytinai, jei ekstremaliomis sąlygomis vaikas atiduodamas tėvams. - 5 užduotis: palaikyti viešąją tvarką, koordinuoti atsiradusius poreikius, komunikuoti su kitais atsakingais asmenimis dėl užimtumo ar kitų pokyčių, prisidėti mažinant galimus panikos atvejus.
Antrasis registratorius	**Funkcija – žmonių registravimas priedangos ir saugiose patalpose.** Gali vykdyti kitas šiame priede nurodomas funkcijas, kartu stebi patenkančius pašalinius asmenis, registruoja ir nukreipia į konkrečias patalpos vietas skirtas pašalinių asmenų apsaugai. - paskirties vieta – priedangos arba saugi patalpa skirta pašaliniams asmenims. - 1 užduotis: protokole registruoti atvykusį asmenį, įrašant vardą, pavardę ir žymint, kad tai yra pašalinis asmuo. - 2 užduotis: patalpose skirstyti užimtumą, kiekvienam asmeniui nurodant galimą buvimo vietą. - 3 užduotis: palaikyti viešąją tvarką, koordinuoti atsiradusius poreikius, komunikuoti su kitais atsakingais asmenimis dėl užimtumo ar kitų pokyčių, prisidėti mažinant galimus panikos atvejus.

Pašalinių asmenų registracijos lapas

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Ugdytinio grupė (pildoma jei atvyko tėvas/globėjas)	Pašalinis asmuo
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			

PAGALBA ASMENIMS SU NEGALIA

Vykdytojas	Veiksmai GELTONO pavojaus metu	Veiksmai RAUDONO pavojaus metu
Ūkvedys	- Patikrina, ar evakuacijos keliuose nėra kliūčių vežimėliams. - Užtikrina, kad evakuacinės kėdės / ar panašios priemonės būtų prieinamose vietose.	- Koordinuoja techninės pagalbos priemonių panaudojimą laiptinėse. - Priima informaciją iš asmenų su negalia.
Grupės pedagogas / Paskirtas padėjėjas (Asistentas)	- Paruošia ugdytinio specialiąsias priemones (vežimėlį, klausos aparatą, vaistus).	- Vykdo fizinį perkėlimą / palydėjimą į priedangą. - Naujoje vietoje užtikrina ugdytinio emocinį saugumą.
Kitas personalas (Laisvi darbuotojai)	- Budėjimo režimas – pasiruošimas padėti fizinės evakuacijos laiptais metu.	- Skubiai vyksta į vietas, kur yra judėjimo negalią turintys asmenys, ir padeda juos fiziškai nunešti laiptais.

Reagavimo algoritmai pagal negalios pobūdį

Judėjimo negalia (asmenys vežimėliuose arba su ramentais)	**- Pasiruošimas ir fiksavimas.** Paskirtas asistentas užfiksuoja vežimėlio stabdžius, padeda ugdytiniui užsidėti apsaugines priemones (pvz., striukę, kepurę), paima asmeninius vaistus. **- Pagalbos pasitelkimas.** Pedagogas arba asistentas skubiai pasitelkia mažiausiai du stiprius suaugusius vyrus iš „Kito personalo“ ar kaimyninių kabinetų. Vienas žmogus vežimėlio neneša. **- Perkėlimas laiptais (Jei nėra evakuacinės kėdės).** Asmuo nešamas rankomis arba su paprastu vežimėliu: du darbuotojai ima už vežimėlio rėmo (ne už ratų ar nuimamų dalių!) – vienas iš galo (laiko už rankenų), kitas iš priekio (laiko už rėmo ties kojomis). Vežimėlis nešamas atloštas atgal, kad asmuo neiškristų. - **Saugus įkurdinimas.** Priedangoje asmuo perkeliamas į jam saugią, patogią vietą (prie sienos, toliau nuo praėjimų srauto). Asistentas lieka šalia, kad padėtų pakeisti kūno padėtį, jei reikės praleisti daug laiko.
Regos negalia	**- Garsu praneškite asmeniui apie pavojaus pobūdį** (pvz.: „Jonai, paskelbtas oro pavojus, aš tave palydėsiu“). - **Niekada netempkite asmens už rankos.** Pasiūlykite savo ranką virš alkūnės – asmuo eis pusę žingsnio už jūsų ir jaus jūsų judesius. **- Eidami garsiai komentuokite kliūtis ir aplinką** (pvz.: „Dabar lipsime laiptais žemyn“, „Sukamės į kairę“, „Siauras praėjimas“). - Priedangoje fiziškai palieskite kėdę ar vietą, kur jis sėdės, ir padėkite orientuotis erdvėje.
Klausos negalia	**-** Kadangi asmuo negirdi sirenos ar megafono, darbuotojas turi atkreipti dėmesį vizualiai – paliesti petį, pamojuoti ranka.

	- Informaciją perduokite aiškiais gestais arba trumpu, stambiu užrašu telefone / ant popieriaus: **„ORO PAVOJUS. EINAM Į PRIEDANGĄ“**. - Judėjimo metu asistentas turi rodyti kryptį ranka ir palaikyti akių kontaktą, kad asmuo nepasimestų minioje.
Intelekto, autizmo spektro ar psichosocialinė negalia	- Kalbėkite trumpais, aiškiais nurodymais, ramiu, bet tvirtu balsu (pvz.: „Atsistok. Paimk gertuvę. Eik su manimi“). Nenaudokite ilgų raminančių sakinių, kurie krizės metu tik apkrauna smegenis. - Jei asmuo naudojasi sensorinėmis ausinėmis (nuo triukšmo) ar turi mėgstamą raminantį daiktą – būtina juos pasiimti. - Jei asmuo atsisako eiti ir priešinasi (gula ant žemės), asistentas kartu su kitu darbuotoju turi jį paimti po rankomis ir vesti/nešti privalomai (taikoma būtinoji gintis ir gelbėjimas). - Priedangoje pasistenkite šį asmenį pasodinti kuo ramesniame kampe, toliau nuo bendro triukšmo, ir nukreipti dėmesį (duoti telefoną, spalvinti, duoti žaislą).

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMAS

Vykdytojas	Veiksmai GELTONO pavojaus metu	Veiksmai RAUDONO pavojaus metu
Įstaigos psichologas / socialinis pedagogas	- Parengia trumpą atmintinę pedagogams apie panikos suvaldymą. - Identifikuoja jautriausius ugdytinius, kuriems krizės metu reikės išskirtinio dėmesio.	- Koordinuoja bendrą emocinį foną priedangoje. - Teikia pirmąją psichologinę pagalbą asmenims, patiriantiems ūmią krizę (panikos priepuolį, šoką).
Grupės pedagogas	- Ramina ugdytinius savo elgesiu (rodo ramų autoritetą). - Aiškiai ir be emocijų paaiškina, kokie bus sekantys veiksmai, jei pasigirs sirena.	- Kontroliuoja savo grupės aplinką. - Nukreipia ugdytinių dėmesį (vykdo užimtumą). - Izoliuoja stipriai panikuojantį ugdytinį nuo bendros grupės ir kviečia pagalbą.
Administracija	- Informaciją perduoda ramiu, užtikrintu, vidutinio tembro balsu (panika balse per megafoną sukelia grandininę reakciją).	- Skleidžia tik patvirtintą informaciją, stabdo gandų plitimą priedangoje.